

ПЕРСПЕКТИВИ ГЛИБОКОЇ ТА ВСЕОСЯЖНОЇ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ З ЄС

27 червня 2014 року у Брюсселі була підписана Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Тимчасове застосування Угоди розпочалось 1 листопада 2014 року, хоча планується, що застосування Розділу IV Угоди про асоціацію (що охоплює Глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі) буде відкладене до 31 грудня 2015. Для того, щоб засвідчити свою підтримку українським експортерам, ЄС продовжить застосування автономних торгових преференцій (що набули чинності 23 квітня 2014 р.) до кінця цього терміну. ГВЗВТ є ключовою частиною Угоди про асоціацію між ЄС та Україною. ГВЗВТ є також частиною ширшої політики ЄС, спрямованої на встановлення стабільних і сприятливих сусідських стосунків шляхом зміцнення економічних зв'язків. ГВЗВТ покликана наблизити Україну до ЄС шляхом відкриття ринків для товарів та послуг, а також за допомогою усунення перепон для торгівлі, особливо беручи до уваги так звані питання, що виникають «поза кордонами» держав, як наприклад, бюрократія та невиправдані бар'єри, що спричиняються нею. Приведення української регуляторної системи у низці економічних галузей до вимог ЄС поступово відкриє для українських експортерів внутрішній ринок ЄС. ГВЗВТ є найбільш амбіційною двосторонньою угодою, що ЄС коли-небудь укладав з торговельним партнером. Її імплементація відкриє внутрішні ринки ЄС та України шляхом усунення митних зборів і нетарифних торговельних бар'єрів, окреслить план модернізації двосторонніх торговельних та інвестиційних відносин, а також запропонує Україні таку модель економічного розвитку, що матиме позитивний прямий вплив на розвиток бізнесу і життя громадян України.

Близько 95% тарифних ліній (позицій) встановлено на рівні нуля, а для решти митні тарифи будуть знижені. Це має особливо важливе значення для аграрного та металургійного секторів України, які є традиційно найсильнішими і такими, що можуть збільшити експорт своєї продукції в країни ЄС. Зниження тарифів має призвести до посилення конкуренції, що у свою чергу дозволить знизити ціни для споживачів. У сфері послуг, ГВЗВТ призведе до лібералізації торгівлі і узгодження відповідних стандартів України та ЄС. В Україні, це матиме особливо позитивний вплив на роздрібну та оптову торгівлю, а також на сектор комунікацій. Вільний рух капіталу сприятиме економічному зростанню, надаючи легший доступ до фінансових ресурсів та дозволить ефективніше використовувати наявний капітал, з чого матиме велику користь не лише фінансовий сектор України, але також і бізнес. На сьогодні, однією з найважливіших проблем, з якою стикаються українські і європейські компанії є проблема відмінності технічних норм і стандартів, що ускладнює транскордонну

торгівлю. ГВЗВТ передбачає узгодження українських та європейських стандартів для промислових товарів і сільськогосподарської продукції; а це означає, що кожен матиме змогу виробляти та продавати за єдиними правилами. Узгодження правил щодо державних закупівель, політики конкуренції і прав інтелектуальної власності буде також сприяти покращенню бізнес-середовища в Україні, що відбуватиметься шляхом усунення корупції та через відкриття нових можливостей для інвестицій і модернізацію економіки.

У 2014 р. Євросоюз став головним торговельним партнером України. Обсяг торгівлі товарами та послугами між Україною та ЄС склався в обсязі 44 297,4 млн. дол. США або 35,8% від загального обсягу торгівлі України. Експорт товарів та послуг до країн ЄС за згаданий період становить 20 302,1 млн. дол. США або 31,8% від загального обсягу експорту товарів та послуг України. В свою чергу, обсяг імпорту з країн ЄС сформувався у обсязі 23 995,3 млн. дол. США або 40,0% від загального обсягу імпорту в Україну.

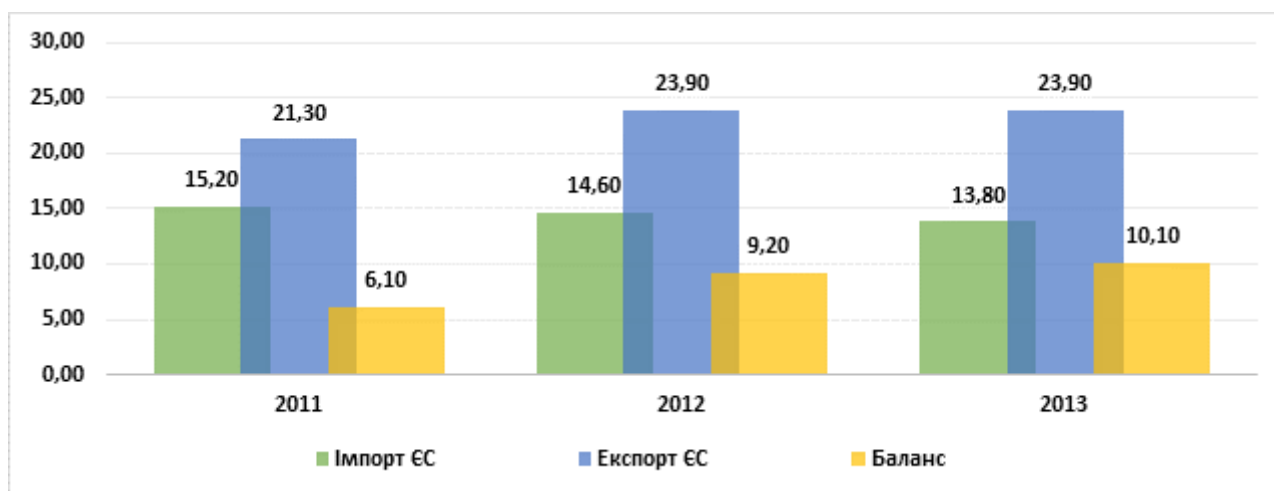

Рис. 1. ЄС-Україна, торгівля товарами, € млрд.

Джерело: [<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/ukraine/>].

У двосторонній торгівлі між Україною та Євросоюзом залишається негативне сальдо, яке зменшилось у порівнянні з 2013 роком на 7 117,4 млн. дол. США та склалося у розмірі 3 693,2 млн. дол. США. З боку держав-членів ЄС основними торговельними партнерами України у 2014 р. стали ФРН (17,9%), Польща (13,5%), Італія (9,3%), Угорщина (7,0%), Великобританія (5,8%), Нідерланди (5,1%). Основна частка українського експорту припадала на Польщу (13,6%), Італію (12,7%), ФРН (10,2%), Угорщину (7,7%), Нідерланди (6,8%), Великобританію (5,9%). Поряд з цим, найбільше товарів і послуг імпортовано з Німеччини (24,3%), Польщі (13,4%), Італії (6,5%), Угорщини (6,4%), Франції (5,8%) та Великобританії (5,7%). Євросоюз є єдиним міжнародним торговельним партнером України, де у минулому році зафіксовані позитивні тенденції зростання експорту. Поряд з цим, в усіх інших сегментах, як за торговельними потоками, так і за географічним виміром, спостерігаються від'ємні показники.

Зовнішня торгівля товарами та послугами України з ЄС у 2014 р. (млн. дол. США).

	2014 рік	2013 рік	2014/2013	
			млн. дол.США	%
ЗТО всього по Україні	123 897,3	158 178,9	-34 281,6	78,3
ЗТО з ЄС	44 297,4	51 128,6	-6 831,2	86,6
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	35,8%	32,3%		
Експорт всього з України	63 890,5	74 832,3	-10 941,8	85,4
Експорт до ЄС	20 302,1	20 159,0	143,1	100,7
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	31,8%	26,9%		
Імпорт всього до України	60 006,8	83 346,6	-23 339,8	72,0
Імпорт з ЄС	23 995,3	30 969,6	-6 974,3	77,5
<i>Питома вага у загальному обсязі</i>	40,0%	37,2%		
Сальдо всього по Україні	+3 883,7	-8 514,3	12 398,0	
Сальдо з ЄС	-3 693,2	-10 810,6	7 117,4	

Джерело: [<http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/ukraine-eu-trade>].

Отже, створення зони вільної торгівлі Україна-ЄС збільшить загальні обсяги імпорту з країн ЄС в Україну і, як наслідок, зросте позитивного сальдо торговельного балансу для країн ЄС. ЄС зможе використати науковий потенціал України з високим рівнем підготовки як інструмент підвищення ефективності інформаційно-інноваційної політики. Розвиток сфери послуг у зв'язку із залученням до співпраці України – одного з історичних культурних центрів, що сприятиме збагаченню туристичної бази для європейських мешканців. Суттєві позитивні зрушення у структурі споживчого ринку як ЄС, так і України, за рахунок розширення асортименту товарів і послуг. Водночас, створення ЗВТ сприятиме значному зменшенню нетарифних обмежень у торгівлі товарами; полегшенню доступу до потужних і дешевих енергетичних ресурсів; створенню умов для заохочення інвестицій та ефективного розподілу капіталу; контролю за фінансовими махінаціями та зниженню корупованості української економіки, що знижуватиме ризик появи кризових явищ. Важливою позитивною рисою угоди про зону вільної торгівлі з ЄС є те, що Україна отримає технічну та фінансову допомогу для реалізації реформ, скорочуючи пов'язані з цим витрати національного бюджету, проте існує ризик, неефективного використання наданих коштів. Співробітництво України з ЄС сприятиме наближенню нашої держави до високих європейських стандартів, підвищенню рівня життя та добробуту населення. Європейська інтеграція для України є шляхом покращення та модернізації економіки, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вільний рух в середині інтеграційного об'єднання кваліфікованої робочої сили, товарів, послуг, факторів виробництва, а також це все передбачає вихід на єдиний спільний ринок.